

O vernostných systémoch v lekárňach

Poskytovanie zliav na doplatky za lieky, ktoré sú na lekársky predpis, pri nedodržaní tzv. fixného doplatku, t.j. stáleho pomeru úhrady zdravotnej poisťovne a doplatku poistenca za predpísaný liek, môže deformovať cenotvorbu liekov uhrádzaných z verejného zdravotného poistenia. Farmaceutické firmy nebudú totižto motivované, resp. budú menej motivované súťažiť o výšku doplatku pacienta znížením cien liekov v rámci kategorizácie liečiv, pričom sa radšej individuálne dohodnú s lekárňami na poskytovaní zliav, čo im prinesie väčšie benefity a pacientom väčšie zľavy. Ceteris paribus však o väčšiu zľavu prídu verejné financie administrované zdravotnými poisťovňami, ktoré tak budú musieť uhrádzať za lieky viac, ako by museli, keby bol pri vernostnom systéme ponechaný mechanizmus fixného doplatku.

Ak by pri vernostných systémoch nebola prijatá výnimka z úhradového mechanizmu, tak by sa lekárňou poskytovaná zľava za receptový liek delila medzi pacienta a poisťovňu priemerne približne v pomere 10% ku 90% (priemer určený podľa spotreby liekov vo finančnom vyjadrení). Áno, z obchodného hľadiska by takáto zľava bola pre pacienta zanedbateľná, a tak bol tento pomer rozdelenia zľavy schválený v podobe 67% (pacient) ku 33% (poisťovňa). Verejné financie, a teda my všetci, však prideme o možné úspory z titulu znižovania cien liekov v rámci kategorizácie a zľavy zafinancujeme všetci solidárne cez zdravotné odvody a dane. A práve to bol jeden z dôvodov, prečo sa pred pár rokmi rozhodol exminister Zajac zaviesť do úhradového mechanizmu systém fixného doplatku.

Tak ako bol vernostný systém navrhnutý v zákone o liekoch, tak je to takmer návrat do kritizovanej praxe o pár rokov dozadu, kedy mohli farmafirmy znížiť doplatky pre pacientov až na nulu, pričom zdravotná poisťovňa hradila stále takú istú vysokú sumu za liek a nič neušetrila na výdavkoch. Pri novom nastavení vernostných systémov ušetrí poisťovňa aspoň tretinu poskytnutej zľavy z ceny lieku.

Dušan Zachar
analytik INEKO

(komentár bol publikovaný [v decembrovom čísle Lekárnických listov](#))